

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 23 K, fél évre 14 K, negyedévre 7 K.
Egyes szám ára 60 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Társ szerkesztő:

B. JÓZSA GYULA.

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 50 korona.

Nyilvált soronként 4 korona.

Magánhirdetések megengedése szerint.

Aggódva,

remegve nézünk ki reggelenként az ablakon, valóban itt volna a tavasz? Nem csalóka káprázat-e az, hogy a rügyek lombokká fakadtak, a bimbók virágba borultak és pompázó színes foltokkal tarkítják a hegyek, mezők zöld takaróját? Szívszorongva nézünk ki reggelenként, vajjon nem fonnyasztotta el a tavasz hajtásait a rideg fagy? És mennél tovább tart ez az isteni szép idő, annál jobban reszketünk, vajha ne következne a korai tavaszra késői hideg.

Hitetlenek, kételkedők vagyunk. Annyi sok szép illúziókat törte szét kiméltlen kezekkel a valóság, hogy most már félünk az ég áldásától is. Azt hisszük, amit az egyik kezével ad a természet nekünk, elrabolja másutt.

Amiért ne hinnénk áhitattal és rendületlenül, hogy a természet káprázatos, meleg tavaszával valóban jót akar; miért ne bizakodnánk az elszenvedett csalódások ellenére is, hogy a bőséges áldást ígérő tavasz valóban be is váltja ígérését. Miért ne higgyük, hogy ez évben edesebb lesz a gyümölcs, kövérebb és zsírosabb a kalász szeme?

Hát valóban lehetetlen volna az, hogy a természet egyetemében valami nagyszerű gondoskodás működik? Miért ne hihetnénk, hogy az anyatermészet rólunk a nélkülözésnek, a válságoknak, a vajadásoknak legrettentőbb évében valóban anyai szeretettel gondoskodik most, amikor üres a kamaránk, rongyokban szakadozik le rólunk a ruhánk? Hiszen valóban végromlásba jutunk, ha a természet nagyszerű csodátlanságával nem változtatja át kanaánná ez évben a világot.

S miért ne nyerhetné vissza az emberiség azt a hitet, hogy a természetben, a fejlődésben is van igazságszolgáltatás.

A magyar kérdés.

A napokban az erdélyi magyarságról két érdekes nyilatkozat látott napvilágot. Az egyiket Goga Oktávián, az Averescu-kormány minisztere tette, a másikat pedig Jorga Miklós, a feloszlott képviselőház elnöke, a románok legnagyobb történetírója és a legjellemesebb román politikus.

Goga miniszter egy magyar ujságíró előtt a következőket mondotta:

— Ami engem illet, én a zárt tömbben élő székely nép életének szervezését teljesen a svájci kantonok mintájára ki-

vánnám berendezni, úgy, hogy az önmagát igazgathassa körülbelül a Jászi Oszkár koncepciója szerint.

— Ahol a magyarság többségben van, ott magyar közigazgatást kívánok bevezetni, másutt pedig biztosítani a magyarság megfelelő részvételét. Nekünk nem szabad beleesnünk a magyar feudálisok végzetes politikai hibáiba.

— Állami magyar nyelvű elemi és középiskolák működni fognak mindenütt, ahol a magyarságnak arra tömegénél fogva szüksége van. Segíteni fogjuk a felekezeti iskolákat is. A magyar egyetem kérdését épen most tanulmányozom. Ami a színházakat illeti, megnyugtathatja a magyar közönséget, hogy színházai zavartalanul tovább fognak működni. Én még államsegélyben is kívánom részesíteni a magyar színházakat.

— Általában: beteges, morális anachronizmusnak tartom a nemzeti gyűlölködést az egész kontinensen, mely már lejárában van. Aki most gyűlölködik, az visszaesik a múlt évszázadba.

Jorga nyilatkozata így hangzik:

— Amit az erdélyi román asszimilánsok csinálnak, örültség volna, ha nem volna még annál is több. Bűnös és káros. A magyar maradjon magyar, a szász maradjon szász. A nemzetiségi kérdés lényegében erkölcsi kérdés és a jelenlegi kormány eddigi ténykedései azt mutatják, hogy minden morális tekintet lábbal tipor a hatalomért. Jól tudom, hogy Maniu alatt, akit rendkívül nagyra tartok, mert a legszigorubb erkölcsi alapon áll, szintén súlyos sérelmeket követtek el Erdélyben a magyarság rovására. Ők félnek a nemzeti kulturák haladásától, félnek a magyarságtól. Én nem félek. Sőt meg sem tudom érteni, hogy miért lehetne félni tőle. Hiszen az roppant érdekes és kíváncsi, hogy itt három különböző, nagy kultúra viragozzék egymás mellett. Én szót fogok emelni önkért mindenütt és mindenkor. Készítsék elő a magyar népet, én előkészítem a magamét.

Hetedik színházi hét.

Mult heti számunkból térszűke miatt kisorsult a így most adjuk a hatodik hét utolsó estéjének rövid referációját.

Kedden, április 20-án Molnár Ferenc méltán híres Ördöge. A széptehetségű és jógyekezeti ifjú színésznek, Sasváriak jutalmazására. Sajnos, hogy csak félig telt ház ünnepelte lelkesen a jutalmazandót, ki a cimszerepben egy minden ízében megfontolt és szépen kidolgozott alakítással gyönyörködtetett. Játéktársai közül különösen a nő szerepek betöltői, nevezetesen

Pálóczy (Jolán), Takács (Elza) és Német (Cinka) szinte versenyeztek egymással, hogy művészi tehetségeik legjavának felszínrehozásával mentől magasabbra emeljék az előadás színvonalát. Ruttká nagyobb (a festő) szerepében, Galantay kisebb (a László) szerepében szintén hozzájárultak az est sikeréhez.

Az előre megállapított hat hetes időnyt derék színészeink még megtoldották négy előadással, melyekről külön-külön a következőket írhatjuk.

Szerdán, április 21-én fehérnek jelzett kabaré. Kubinszky meglehetősen monoton, de szükségesség folytán nem kellemetlen konferálásával. Gerincét a műsornak 3 egyfelvonásos darabocská képezte: egy vígjáték, egy dráma és egy bohózat. A csábitó, Rózsika és A francia tanár. A csábitóban Németh pazarul csillogtatta vígjátékdivai kitűnő kvalitásait s mellette Gáspár buffója s a Sasvári nyugodt drámai társalgója nyert érvényesülést. Rózsikában a Dorner jellemzési nagysága hódított a Pálóczy megnyerő és a Paschaly apró szerepű asszisztálásával. A francia tanárban a Fejér, Galantay és Gáspár komikai vénája versenyzett a csillogásban. Az első és második színdarab között négy szünetek születtek. Egyik a Takácsé, ki kellemesen csengő hangján bájosan kuplét énekelt, a második Ruttkáé, a harmadik Patakyé, a ki gyönyörűen a híres Lili-áriát énekelt. A negyedik a Gásparé lett volna, ha bizonyos előre nem látott körülmény annyira bele nem zavarta volna, hogy félbe kellett hagynia műdalát — a közönség kizárólag meglepetésére s bizonyára a derék művésznek is nagy bosszúságára. A második és harmadik színdarab között két gyönyörű táncduetta volt Pataky-Pálóczytól és Takács-Galantaytól; továbbá függöny előtti óriási hatású kuplészólam Némethől és egy romek hipnotizőr-imitáció Galantaytól.

Csütörtökön, április 22-én ismét jutalomjáték, a Gáspár Iváné. Színpadra került a Jakobi és Martos Leányvására. Jutalmazandó a Miglász hálás szerepében teljes művészi odaadással igyekezett megfelelni a közönség kitüntető tapsainak. Jó partnert is talált a Lucy szerepét igézetesen kreáló Takácsban. Mellette kitűnő alakítás volt a Német Bessyje is. Az ensemble többi tagjaival is meg voltunk elégedve.

Pénteken, április 23-án, talán az utra későbbi szüneteként, nem volt előadás.

Szombaton, április 24-én Bródy Lyon Leája, a cimszerepben Pálóczyval, a ki a darabban bőven/kinálkozó alkalmak közül egyetlen egyet sem szalasztott el drámajátzás tehetségeinek ragyogtatására. Partnerének, Konstantinnak szerepét Sasvári markáns színekkel alakította. Dorner Rabbija szép alakítás volt. Galantay Eszterlőse, Fejér Tudós asszonya, Gáspár Jenő szívesztendőse, Paschaly Kozákja és Kubinszky nyápic Thalmudistája megfelelően jó alakok voltak.

Vasárnap, április 25-én bucsuzóul és Pálóczy jutalmazására közepes értékű régi népszínmű, Berezik Árpád Parasztkisasszonya. A cimszerepét hévvel és kellemes színezett játékkal Pálóczy adta, lelkes ovációt érdemelve és nyerve a közönség részéről. A póruljárt urfőnököt Dorner, a végül is szerencsésen járt paraszt kérés Ruttká minden igényeket kielégítő módon játszották meg. Fejér uri anyja és Dornerné paraszt édes anyja szívhez szóló alakítások voltak. Galantay Santa Pistája a darabosabb humort nevetető módon képviselte. Szerencsei

Forgónéja, Gáspár János Kelemenje, Kubinszky Fidibusza és Szentmiklósi Vikije elfogadható mellékalakok voltak.

Referens.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Május elseje hivatalos ünnep. Bukarestből jelentik: A hivatalos közlöny királyi dekrétumot közöl, mely szerint május elsejét az egész országban hivatalos ünnepként kell megünnepelni.

— A román agrárreform által megállapított birtokrendezésnek a szilágyosomlyói ingatlanokra való kiterjesztése tárgyában az a célra a reformban megállapított földkiosztó bizottság megkezdte működését. Folyó hó 26-án ült össze először és azóta naponta folytatja tárgyalásait. E tárgyalásokon Szilágyosomlyó földműves polgárságát a f. hó 25-én tartott népgyűlésen bizalmi férfiaként megválasztott Orosz Kurtucz Flóra és Janó Ferencz mint rendes, továbbá Kerekes Flóra mint póttag képviselik.

— Folyik a katonaszédő sorozás. Városunkban folyó hó 28-án kezdődött és a jövő hó 1. napján ér véget. Az első három napon a szilágyosomlyói járás vidéki korosztályait állították, illetve állítják elő; az utolsó napon a Szilágyosomlyó városiaknak kell előállniuk.

— Új lei bankjegyek. Bukarestből jelenti a Damian ügynökség: Jövő hónapban új bankjegyeket bocsátanak ki, tíz, ötven, kétszáz és kétezres lei értékben.

— Hirdetmény. Tudomásomra jutott, hogy igen sokan az 1000-es és ennél nagyobb koronás bankjegyeket csak bizonyos percent mellett váltják be. Ugyanígy némelyek az aprópénzt a forgalomból kivonják és azt összegyűjtik, ami természetesen a rendes közforgalmat nagyban akadályozza, sőt azt meg is akadályozza. A fennálló rendeletek szerint elrendelem, hogy mindenki a jelzett pénznemeket váltsa be, azt a forgalomban fogadja el és az ugynevezett aprópénzt pedig a közforgalomtól senki el ne vonja, ne gyűjtse, mert az ily egyének ellen a legszigorúbban fogok eljárni. A közönséget pedig felhívom, hogy előforduló esetről, amint az tudomásukra jut, akár takarékpénztár, akár közpénztár, akár magánegyenletről, azonnal hozzám tegyenek jelentést. Szilágyosomlyó, 1920. április 21. Pislea sk., rendőrkapitány.

— Meghívó. Szilágyvármegye megyeháza dísztermében 1920. május hó 6-án (Szent-György napján) este fél 9 órakor tombolával egybekötött nagy táncmulatság lesz a zilahi állomás katonazenéje megszervezésének alapja javára. A mulatság Szilágyvármegye t. főispánja elnöke alatt a helyi községek és a helyi hatóságok közreműködésével lesz megtartva és meghívottnak az összes polgárok nemzetiség és vallás-különbség nélkül. A cél érdekében kérjük a közönség támogatását. Különböző játékok lesznek: tombola, virágharc, confetti. Belépti díj: személyjegy 40 korona, családjegy 100 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek kaphatók a rendezőségél és este a pénztárnál. A tisztelt közönség kéri ezen értesítést meghívónak tekinteni, mert külön meghívók nem küldetnek szét. A vidéki közönség arra kéri, hogy lakásszükség esetén a zilahi térparancsnokságot idejében értesítse, ki gondoskodni fog szállásról. A rendezőség.

— Új rend a személyvonatokon. A személyvonatokon előfordult incidensek arra indították a hadügyminisztert, hogy a jövőben katonai őrségekkel kísértesse a személyszállító vonatokat. Az őrség, melynek egy tiszt és tíz katonája lesz, a rendet és biztonságot fogja fenntartani és a tülekedést fogja megakadályozni a vonatokon. Május elseje után katonák helyett csendőrök fognak felügyelni.

— A román szociálista párt fiaszkója. Némely rendbontásra hajlamú egyének városunkban is megakarták alakítani a szociáldemokrata pártot és annak szervezésére a kolozsvári szociálisták titkárát, Brutfolean urat kérték fel, aki agitációs útjában csakugyan megjelent városunkban és csekély számú párthíveivel előbb (2 órakor) népgyűlést, később (esti

8 órakor) pártszervező gyűlést akart tartani. A városi előjáróság a megjelent párthívek egyéniségében megfelelő garanciát nem találván a gyűléseknek a kellő és törvényes rend korlátai között való megtarthatására, — a délutáni gyűlést nem engedélyezte, az esti pártszervező összejövetelt pedig mindjárt kezdetén szétoszlatta.

— A Báthory várkert díszesebb tételére a kolozsmonostori gazdasági kertészetből egy egész nagy székér díszbokr és cserjedugvány érkezett, melyeknek nagy részét e hét elején elültették földművesiskolánk kertészenek szakavatott utasításai és ellenőrzése mellett.

— Színészeink távozása. A Gáspár-féle színésztársulat, mely hat hetes meg egy néhány napos játékokkal keresztesz szórakoztatta színházjáró közönségünket, folyó hó 26. és 27. napjain hagyta el városunkat. A társulat zöme egyenesen Szamosújvárra utazott idejűt kezdeni. Voltak azonban, kik kiválva a társulattól, másfelé vették útjukat. Így Dobrossy a szatmári színtársulathoz, Gáspár Iván és felesége Németh Margit a marosvásárhelyi színtársulathoz utaztak megfelelő szerződés alapján. Sasvári egyelőre Kolozsvárra utazott — ha első tervét nem változtatja — az ott működő kabarétársulathoz szegődik. A súlyos beteg Sándorffy orvosi operáció céljából Budapestre utazott felesége, Szerencsi Mariskától kísérve. Melegen óhajtjuk, hogy ez összes eltávozottak mindannyian lehető szerencsésen érjenek célba.

— Építetők figyelmébe. Többrendbeli feljelentésből értesültem, hogy a város területén az építő mesterség ágába tartozó munkákat arra képesítéssel nem bíró felelőtlen személyek vállalkoznak fel és teljesítik. Miután az 1884. évi XVII. t.-cikk alapján kiadott miniszteri rendelet értelmében és a városi építési szabályrendelet rendelkezéséhez képest az építő ipar körébe eső mindennemű munkát csupán az iparengedéllyel bíró építőmester, kőművesmester, illetőleg — saját mesterségébe vágóan — az arra képesített ácsmester végezhet. Felhívom a város közönségét, hogy minden az építés körébe vágó munkát csak az arra képesített és iparengedéllyel ellátott egyénekkel végeztessen és az építési engedély iránti kérelmet a vonatkozó szabályrendelet értelmében a város tanácsához előzetesen nyújtsa be. Minden, az építkezési szabályrendeletbe, vagy törvénybe ütköző kihágás miatt nemcsak a jogosulatlanul, iparengedély nélkül vállalkozó iparos, hanem a munkádó is feleletre fog vonatni és büntettetni fog. Szilágyosomlyó, 1920. április 22. Deleu, polgármester.

— Kabarészerű matinét rendezett f. hó 25-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Gáspár-konzorcium néhány kiválóbb tagja jó karmesterük, D. Nagy Kálmánnal jutalmazására. A másfél órát tartó jól sikerült kis programot, mely két egyfelvonásosból, szavaltából és magánének-számokból állott, közepes számú intelligens publikum élvezte végig. Talán ha nem csak az előző napon és szélesebb körben lett volna publikálva a művészi matiné, bizonyára nagyobb közönsége lett volna.

Censurat: J. DELEU.

— Az erdélyi csapatok parancsnokságának hadbíróvá 1920. január és február havában a következő ítéleteket hozta:

1) Tamase Gheorge Pipe, Nagyöküllő 2 hónapi fogház, 2) Bavel Radu Obilesti, R. S. 1 évi fogház, 3) Popa Dimitra Epureni, Tutova 1 évi fegyhárlás miatt.

1) Stefan Orban Pipe, Nagyöküllő 2 hónapi fogház, 2) Jobágy Bozes Smid, Marostordam. 6 hónapi fogház és 1000 lei pénzb. 3) Bimó Benedek Marosvásárhely 1 évi fogház és 2000 lei pénzb. 4) Sőfalvi Ferenc Aaita-Mare, Háromszék 3000 lei pénzb. Mindezek az erdélyi csapatok főparancsnokságának 10. 21. és 25. sz. rendelete ellen vétettek.

1. Angyal Ferenc Botoseni 3 hónapi fogház, 2. Tót Dumitru Paulis, Aradm. 6 hónapi fogház, 3. Darvas Béla Tusnád, Csik 1 évi fogház, 4. Boita Gheorge Brassó 1 évi fogház, 5. Diószági Ferenc Szászsebes, Szabemegye 3 hónapi fogház és 500 lei pénzb, 6. Bokos Árpád Zeledinti, Hunyadm. 1 évi fogház és 500 lei pénzb, 7. Farkas Ferenc Zeledinti, Hunyadm. 1 évi fogház és 2000 lei pénzb, 8. Nyárádi Lajos Kolozsvár 1 hónapi fogház és 1500 lei pénzb, 9. Ilie Demeter Szásztovis, Kolozsm. 3 hónapi fogház és 500 lei pénzb, 10. Ilona Mihály Smid, Alsófőhérm.

2 évi fogház és 5000 lei pénzb, 11. Petru Popa Szentandrás, Hunyadm. 1000 lei pénzb. Ezek a 49, 50, 51, 181, 207, 208, 222, 233, 237, 241, 370. és 371. számú rendeletek ellen vétettek.

1. Rosi Béla Máramarossziget 10 évi kényszermunka. 2. Simó Stefan Máramarossziget 5 évi kényszermunka. Péterfy Gábor Máramarossziget 10 évi kényszermunka. 4. Bedő Károly Máramarossziget 2 évi kényszermunka. 5. Janen Aladár Nagyszeben 1 évi fegyház. Izgatás, nem engedélyezett gyűlések tartása és fegyverrejtegetés miatt.

1. Breschi Antal Demháza, Marostordam. 5 évi kényszermunka. 2. Laki Gáspár Zilah 10 évi kényszermunka. 3. Cos Ferenc Zelau, Marostordam. 15 évi kényszermunka. 4. Laco Mihály Iszlau, Marostordam. 15 évi kényszermunka. 5. Kovács Pannás Demháza, Marostorda. 6 évi fegyház. 6. Dénes Andrassy Deniháza Marostordam. 20 évi kényszermunka. Lettek elítélve különböző bűnök és ellenszégülés miatt.

1. Ahóorca Stefan Brassó, 5 hónapi fogházra, 2. Georgescu Joan Brassó, 1 hónapi fogház, 3. Gautz József Brassó, 1 hónapi fogház hamis hírek terjesztése miatt.

1. Carol Haralambie Aghighe, Pulcea, 6 hónapi fogház dezerálás miatt.

1. Dr. Colesar Lajos Kolozsvár, 2 hónapi fogház és 500 lei pénzbüntetés, mert mint tanu nem jelentkezett bírósági tárgyaláson.

1. Cioncia József Cumedia község, Biharmegye, életfogytiglani kényszermunka, mert fegyvert fogott és a vörös hadsereg kötelékében a románok ellen harcolt.

Zilahi katonai térparancsnokság:

Turturescu kapitány sk.

A Szilágyi J.-féle üzlethelyiség

ZALAU (Zilah, volt Kossuth-tér 19.) teljes berendezése (állványok, pult, fókók) fűszer, üveg, porcellán, bazar-áru részére — üzlethelyezés miatt

eladó

s rögtön átvehető. Értekezni lehet Zilahon Szabó Kálmán tulajdonossal az üzletben.

Eladó szőlőhely

A Mesterhegyen levő 1 hold puszt szőlőhelyem eladó.

Bővebb értesítést ad

Vass István

kőműves mester.

Eladó egy fényképészeti műterem mint épületanyag, egy jégsekrény, egy nagy mangorló. Megtekinthetők dr. Gáspárnál.

Eladó két szoba, konyha és kamarából álló jó karban levő ház gyümölcsös kerttel együtt. Bővebb értesítést ad Barbóczky János tulajdonos Rákóczi-utca 51. sz. (A csendőrségi laktanya közelében.)

Eladó

kis- és nagymennyiségben écska téglá Selymesilósván Leitner Elek földbirtokosnál.

Ötven kilogramm

szilvaiz (lekvár)

— kitűnő házi készítmény — kisebb tételekben is eladó. Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.